

ÖZET

Yazar:	Kurtuluş Savaş KAZAK
Üniversite:	Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi
Anabilim Dalı:	Eğitim Bilimleri
Tezin Niteliği:	Yüksek Lisans Tezi
Mezuniyet Tarihi:	15.06.2009
Tez Danışmanı:	Prof.Dr.Akmatalı ALİMBEKOV

Bu araştırma, lise tarih ders kitaplarının yöntem ve içeriklerinin nasıl ele alındığının, problemleri kısımlarının olup olmadığını saptamaya yönelik olarak yapılmıştır. Günümüzde ders kitapları üzerine söylenenlerin, mevcut ders kitaplarına ne şekilde yansıdığı öğrenilmeye çalışılmıştır. Tarama modeli çerçevesinde kaynak taraması ve içerik analizi teknikleri kullanılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin ders kitaplarına yönelik düşünceleri mülakat çalışması yapılarak alınmıştır. Üzerinde çalışılan ders kitaplarının yöntem ve içeriklerini inceleme sonucunda ortaya çıkarılan bulgular, konuya uygun başlıklar altında açıklanmıştır. Yine aynı dönemlerde Talim Terbiyenin önerdiği kitapların bazıları da konuya uygun olarak incelenerek karşılaştırmalar yapılmıştır.

Yapılan incelemeler sonucu; lise tarih ders kitaplarının yöntem ve içeriklerinde birçok sorunla karşılaşmıştır. Dünya genelinde olduğu gibi Kırgızistan ve Türkiye'de de tarih ders kitaplarının nasıl daha iyi olacağı konusu üzerine birçok çalışma yapılmakta ve hala devam etmektedir. Ancak lise tarih ders kitaplarına baktığımızda bu çalışmaların halen yansımadığı, lise tarih müfredatının da aynen devam ettiği görülmektedir. Kitaplarda göze çarpan değişiklikler; hükümet politikalarına göre bazı konuların çıkarılıp, bazılarının eklenmesi, kitapların biraz daha renklendirilmesi, haritaların, resimlerin ve çeşitli soruların yer alması olmuştur. Ancak bunların hiçbirisi ne tarihin amacına ne de tarih dersine uygun olarak verilmiştir.

Mülakat alınmasında da, mülakata katılan öğretmenlerin tarih ders kitaplarına yönelik görüşleri, ders kitapları inceleme sonucu ortaya çıkan bulgularla aynı paralelde olduğu görölmektedir. Tarih ders kitaplarının istenilen düzeyde olmadığı ve öğrencilerin bu dersi aldıktan sonra Türk dünyasını yeterince tanıyamadıkları müşahede edilmektedir. Tarih programlarının yeniden düzenlenmesi, ders kitapları yazarlarının bu işi bilen bir kesimden olması ve tarih ders kitaplarının tarih disiplinine özgü olarak yapılandırılması gerekir. Bütün bunların yapılması, öncelikle ortak bir tarih şuuru oluşturulmasının önemini kavramış tarihçilerin çalışmalarına bağlıdır. Bu öğrencilerin ortak tarih düşüncesinin gelişimi açısından hayati bir öneme sahiptir.

Кыскача мазмуну

Даярдаган:	Куртулуш Саваш Казак
Университет:	Кыргыз-Түрк Манас Университети
Бөлүм:	Педагогика
Дисс.түрү:	Магистрдик диссертация
Бүтүргөн датасы:	15.06.2009
Илимий жетекчиси:	П.и.к.,проф. Акматали Алимбеков

Бул илимий изилдөөдө лицейдеги тарых сабагы боюнча окутуу ыкмалары, мазмуну, китептин ичиндеги проблемалуу бөлүмдөр жөнүндө изилденди.

Күнүбүздөгү окуу китептери жөнүндө айтылган ой-пикирлердин окуу китептерине канчалык деңгээлде чагылдырылгандыгы изилдөөгө алынды.

Өзгөчө мугалимдердин окуу китептерине карата ой-пикирлери, маектешүү аркылуу иш жүзүнө ашты.

Изилдени жаткан окуу китептеринин окутуу ыкмаларын жана мазмунун изилдөөнүн натыйжасында ортого чыккан маалыматтар, темага ылайык келген бөлүмдөр менен түшүндүрүлгөн.

Ошол эле мезгилде таалим тарбиянын сунуш кылган китептердин кээ бири темага байланыштуу изилденип, салыштыруулар жүргүзүлгөн.

Изилдөөлөрдүн негизинде лицейдеги тарых китептеринин методдору менен мазмунунда бир канча маселелер ортого чыкты. Дүйнө жүзүндөгүдөй эле, Кыргызстан менен Түркияда да тарых сабагы боюнча кандай дагы жакшы окуу куралы даярдоого боло тургандыгы жөнүндө бир канча ишпер жүргүзүлүүдө.

Бирок лицейдеги тарых китептеринен өзгөргөн деле өзгөчөлүктөрдү көрүүгө болбойт.

Китептерде көзгө көрүнгөн өзгөчөлүктөр мамлекеттин саясатына жараша кээ бир темалардын алынып салынгандыгы, кээ бир темалардын болсо кошулгандыгы.

Маектешүү учурунда маектешүүгө катышкан мугалимдердин тарых сабагы китебине карата ой-пикирлери, окуу китептерин изилдөөнүн натыйжасында ортого чыккан маалыматтар менен окшош, параллель экендиги көрүнөт. Тарых китептеринин ойдогудай деңгээлде болбогондугу жана окуучулардын бул сабакты алгандан кийин Түрк дүйнөсүн жетишээрлик деңгээлде билбегендери белгилүү болду.

Тарых программаларынын жаңыдан түзүлүшү, даярдалышы керек. Буга окуу китептердин авторлорунун арасынан бул ишти жакшы жасай ала тургандарынан болгону дурус. Булардын баары тарыхчылардын жасаган иштерине байланыштуу. Бул болсо окуучулардын орток тарыхый ой-пикирлеринин өнүгүүсү үчүн турмушгук мааниге ээ.

ABSTRACT

This research was oriented to determining how the method and content of high school history books are handled and if they have problematic parts. Nowadays, people try to find out how the reflections of rumors about the school books have affected the existing school books. Resource scanning and content analysis method were used within the framework of scanning model. Furthermore, teacher's opinions about school books were taken via interviews. The findings subtracted from examining the methods and contents of school books studied on were explained with the titles in accordance with the subject. In the same terms, some books recommended by Training and Education were examined according to subject and the comparisons were made.

As a result of these examinations, lots of problems were encountered in the methods and contents of high school history books. Many studies were made on how the history school books will be better both in Turkey and Worldwide, and these studies still continues. However, when we analyze the high school history books, we see that these studies have not reflected yet and high school history curriculum is still the same. The striking changes in the books were omissions and additions of some subjects according to government policies, enlivening some books more and placing maps, pictures and various questions.

In the interviews, the existing findings are seen to be parallel to the opinions of the history teachers attending to the interviews. That the history books are not at the desired level and one of the significant reasons why the students do not like this lesson are because of contents of the lessons and the methods followed. It is essential to reorganize the history programs and that the authors of history books are competent and structuring history lesson books according to history discipline. That accomplishing all these is very important for development of the student's history thinking is one of existing results.